



Finanční trhy

Cenné papíry



Cenný papír - definice

- Cenný papír je listina, která ztělesňuje právní nárok jeho vlastníka na finanční plnění.
- V současné době (s rozvojem informačních technologií) je již pojem „papír“ poněkud zavádějící, neboť většina cenných papírů existuje v podobě záznamu v počítači.
- Cenným papírem budeme rozumět převoditelný finanční instrument, se kterým je možné obchodovat jak na primárním, tak i na sekundárním trhu cenných papírů. Tzn. že cenným papírem nebudeme rozumět např. běžný účet, který není možné prodat (ale i přesto je v obecném chápání běžný účet považován za finanční aktivum).



Třídění cenných papírů

- Cenné papíry je možné dělit podle mnoha hledisek:
 - a) subjektu, který cenný papír emituje
 - b) měnového hlediska
 - c) převoditelnosti
 - d) výnosu
 - e) doby splatnosti



Podle subjektu, který cenný papír emituje

- Cenný papír může být emitován (vydáván):
 - státem (tj. státní cenné papíry – státní pokladniční poukázky, státní dluhopisy)
 - akciovou společností (tj. akcie, firemní dluhopisy)
 - investiční společností (tj. podílové listy, akcie)
 - právnickou osobou (firemní dluhopisy)



Podle měnového hlediska

- Podle tohoto hlediska můžeme rozlišit cenný papír emitovaný v měně:
 - domácí (cenný papír emitovaný v domácí měně)
 - cizí (cenný papír emitovaný v cizí měně)
 - euroměně (cenný papír emitovaný v jedné měně, ale obchodovaný na území státu, jehož národní měna je odlišná)



Podle převoditelnosti

- Cenné papíry jsou odlišně vybaveny možnostmi je převádět z jednoho majitele na druhého:
 - na doručitele (na majitele) – neomezeně převoditelné
 - na řad – převoditelnost omezena na převoditelnost rubopisem
 - na jméno – převoditelnost omezena na převoditelnost cesí se souhlasem emitenta



Podle výnosu

- Podle tohoto hlediska se cenné papíry člení na cenné papíry s:
 - fixním výnosem – majitel předem ví, jakou výši výnosu může očekávat po celou dobu platnosti
 - variabilním výnosem – majitel předem neví, jaká bude výše výnosu z cenného papíru
 - smíšeným výnosem – část výnosu je fixní a část variabilní



Podle doby splatnosti

- Cenné papíry s:
 - pevnou dobou splatnosti – cenný papír má přesně stanoven termín splatnosti
 - pohyblivou dobou splatnosti – cenný papír nemá předem přesně určenou dobu splatnosti, doba splatnosti se odvíjí od „podmínek trhu“, např. dluhopis, který je kombinovaný s termínovým kontraktem



Druhy cenných papírů

1. Akcie
2. Zatímní listy
3. Podílové listy
4. Dluhopisy
5. Kupony
6. Směnky
7. Šeky
8. Hypotéční zástavní listy
9. Státní pokladniční poukázky
10. Finanční deriváty
11. Certifikáty